

Kaufman Yaratıcılık Alanlar? Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kaufman Yaratıcılık Alanlar? Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24481>

Özet

Kaufman Yaratıcı Alanlar Ölçeği (KYAÖ), bireylerin kendilerini farklı yaşam alanlarındaki yaratıcı yetenekleri açısından değerlendirilmelerine olanak tanıyan bir öz bildirim aracıdır. Ölçek, yaratıcıların tek bir genel yetenektan ziyade, belirli alanlara özgü bir yapı olduğunu savunan çok boyutlu yaratıcı teorilerine dayanır. Ölçeğin Türkçe uyarlaması, 2019 yılında M. A. Kandemir ve James C. Kaufman tarafından gerçekleştirilmiş olup, özellikle akademik disiplinler ile yaratıcı alanlar arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla kullanılmıştır. Bu psikometrik araç, uygulamalı ve teorik araştırmalarda yaratıcı profilini belirlemede önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Yaratıcı, Alan Spesifik Yaratıcı, Kaufman Yaratıcı Alanlar Ölçeği, Öz Bildirim Ölçeği, Uyarlama, Psikoloji.

Yazarlar

James C. Kaufman, M. A. Kandemir.

Amaç

Kaufman Yaratıcı Alanlar Ölçeği'nin temel amacı, bireyin kendisini sanatsal, günlük, bilimsel/mekanik, akademik ve performans gibi çeşitli özgül alanlarda ne kadar yaratıcı olarak algıladığını ölçmektir. Bu çok boyutlu ölçüm, araştırmacıların ve eğitimcilerin, genel yaratıcı puanı yerine, bireyin güçlü ve zayıf olduğu yaratıcı alanların tespit etmesine olanak tanır.

Ölçeğin Türkçe uyarlaması, Türk kültür bağlamında yaratıcıların alanlara özgü doğrulamasını yapmak ve özellikle üniversite öğrencilerinin seçtikleri akademik uzmanlık alanları ile kendilerini algıladıkları yaratıcı düzeyleri arasındaki korelasyonu araştırmayı hedeflemiştir. Bu uyarlama çalışması, uluslararası alanda geliştirilmiş yaratıcı modellerinin kültürel geçerliliğini test etme amacı da taşımaktadır.

Yapı

KYAÖ, yaratıcı yapıyı tekil bir özellik olarak değil, farklı alanlara yayılmış bir dizi yetenek olarak ele alır. Ölçek, genellikle beş veya daha fazla ayrı faktör altında toplanan maddelerden oluşur. Bu faktörler, yaratıcıların farklı bağlamlarda nasıl tezahür ettiğini yansıtır ve bu durum, Kaufman'ın "Dört C" (Mini-c, Little-c, Pro-c, Big-C) modelinin "Little-c" (günlük yaratıcı) boyutunu ölçmeye odaklanır.

Ölçek, bireylerin kendi yeteneklerini de?erlendirmelerine dayanarak, yaratıcılığın do?u?tan gelen bir yetenekten ziyade, belirli bir alana yap?lan yat?r?m ve pratikle geli?en bir beceri oldu?unu kabul eder. Bu alana özgü yakla??m, genel zeka veya ki?ilik özelliklerinden ba??ms?z olarak yaratıc? performans? anlamak için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

KYAÖ'nün orijinal ve Türkçe uyarlama çal??malar?nda yap? geçerli?i kan?tlar? ara?t?r?lm??t?r. Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Kandemir & Kaufman, 2019), ölçe?in beklenen çok faktörlü yap?y? koruyup korumad??? ve yaratıcılık ile ili?kili di?er yap?larla (örne?in, akademik ba?ar? veya ki?ilik özellikleri) teorik olarak tutarlı ili?kiler gösterip göstermedi?i incelenmi?tir.

Kaynak içerikte geçerlik de?erleri say?sal olarak belirtilmemi? olsa da, uyarlama makalesi, ölçe?in alanlar aras? ayr?mcılık yetene?ini ve akademik majörlerle olan anlamlı ili?kilerini inceleyerek geçerli bir ölçüm arac? oldu?unu göstermi?tir. Bu, ölçe?in Türk üniversite popülasyonunda yaratıcılığın alan spesifik do?as?n? geçerli bir ?ekilde ölçebildi?ini desteklemektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçe?in zaman içinde tutarlı sonuçlar üretme yetene?ini ve içsel tutarlılı?n? de?erlendirir. KYAÖ'nün güvenilirlik çal??malar? genellikle Cronbach alfa katsay?s? ile iç tutarlılık düzeylerini rapor eder. Yüksek iç tutarlılık katsay?lar?, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda ba?arılı oldu?unu gösterir.

Türkçe uyarlama çal??mas?nda, her bir yaratıcılık alan?na ait alt ölçeklerin yeterli düzeyde iç tutarlılı?a sahip oldu?u varsay?lmaktadır. Ölçe?in güvenilirli?inin incelenmesi, bu arac?n bilimsel ara?t?rmalarda sa?lam ve tekrarlanabilir veriler sunmas?n? sa?lamak aç?s?ndan temel bir psikometrik gerekliliktir.

Faktör Analizi

Orijinal KYAÖ'nün geli?tirilmesinde oldu?u gibi, Türkçe uyarlama sürecinde de aç?mlayıc? (Exploratory) ve do?rulayıc? (Confirmatory) faktör analizleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin, teorik olarak belirlenen yaratıcılık alanlar?na (faktörlere) ayrılıp ayrılmad???n? test eder.

Kandemir ve Kaufman (2019) çal??mas?, ölçe?in Türk örnekleminde de orijinal ölçekte bulunan çok boyutlu yap?y? (genellikle be? ana alan) ba?arılı bir ?ekilde do?rulad???n? rapor etmi?tir. Bu faktör analizi sonuçlar?, yaratıcılığın alan spesifik modelinin kültürel ba?lamda da geçerli oldu?unu peki?tirir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation) / Öz Bildirim Ölçeği

Format: Likert tipi derecelendirme (Genellikle 5 veya 7 noktalı bir derecelendirme kullanılır, "Hiç Yaratıcı Değilim"den "Çok Yaratıcıyım"a kadar değişir).

Language Available: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

Population Group: Ergenler ve Yetkinler (Özellikle Yükseköğretim Öğrencileri)

Age Group: 18 yaş ve üzeri (Uyarlama çalışması üniversite öğrencileri üzerinde yapılmıştır)

Population Details: Türkçe uyarlaması Türkiye'deki üniversite öğrencilerinden oluşan bir örneklem üzerinde geçerlenmiştir.

Test Methodology: Bireylerin belirli yaratıcılık alanlarındaki kendi yeteneklerini değerlendirmelerini gerektiren kağıt-kalem veya dijital ortamda uygulanan bir envanterdir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Kaufman Yaratıcılık Alanları Ölçeği'nin orijinal versiyonu, James C. Kaufman tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması 2019 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanım için orijinal yazar veya yayıncı ile iletişime geçilmesi gerekebilir. Akademik veya araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle izin alınması tavsiye edilir.

Ölçeğin sorumlu yazarı ve iletişim adresi:

james.kaufman@uconn.edu

Kaynaklar

Kandemir, M. A. & Kaufman, J. C. (2019). The Kaufman Domains of Creativity Scale: Turkish Validation and Relationship to Academic Major. *The Journal of Creative Behavior*, 54(4), 1002-1012. doi:10.1002/jocb.428

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[kaufman-yaraticilik-alanlari-olcegi-toad.pdf](#)

Kaufman Yaratıcılık Alanları Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler için Kandemir ve Kaufman (2019) makalesine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM